

SỰ PHÁT TRIỂN LÊN CAO CỦA CÁC NGUYÊN ÂM DÒNG SAU TRONG TIẾNG VIỆT

Nguyễn Đình Hiền
Trường Đại học Ngoại ngữ – ĐHQGHN
Email: hienac@yahoo.com

Với tư cách là vô âm thanh của ngôn ngữ, ngữ âm luôn vận động và biến đổi theo những quy luật nhất định. Sự phát triển lên cao của nguyên âm chính là một trong những quy luật đã được các học giả chỉ ra ở nhiều ngôn ngữ. Bài viết sử dụng tư liệu âm Hán Việt, chữ Nôm, tiếng Việt, phương ngôn tiếng Việt và ngôn ngữ thân tộc của tiếng Việt để nghiên cứu một số mô hình biến đổi ngữ âm như: $*a \rightarrow o$, $*o \rightarrow ô$, $*ô \rightarrow u$. Trên cơ sở đó chứng minh sự phát triển lên cao cũng là một quy luật biến đổi ngữ âm phổ biến của các nguyên âm dòng sau trong tiếng Việt.

Từ khóa: Phát triển lên cao, biến đổi ngữ âm, tiếng Việt, âm Hán Việt, chữ Nôm